

Poštnina plačana v gotovini.

L. XXXIII.

Štev. 1.
1930

 SLOVENSKI
ČEBELAR
GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO

Članarina (naročnilna) znaša letno 40 Din (18 lir. 5'50 šilingov).

Vsebina:

Voščilo in vabilo	1	Opozovalne postaje	11
Čebelarstvo v kamniškem okraju	1	Društvene vesti	13
Mesečna navodila	5	Podružnične vesti	14
Ustanovitev čebelarske zadruge	8	Drobiž	14
Načrt načrte o zaščiti in pospeševanju čebelarstva v Dravski banovini	9		

Blagovni oddelek Čebelarskega društva ne razpolaga z lastnim osebjem. Vsled nekih notranjih sprememb v poslovanju Jugoslovanske knjigarne je odpri blagovni oddelek v prihodnje za oseben nakup samo vsak ponedeljek in soboto dopoldne od 8 do 12 in vsako sredo popoldne od 14 do 18.

Tudi kdor naroči po pošti naj upošteva, da je večkrat nemogoče takoj odpraviti poštne pošiljalce. Posebno ob času sezije pride vse na kup; dolžnost uslužbencev pa je drugod in so blagovnemu oddelku na razpolago šele, ko je opravljeno obvezno delo.

Cebelarje prosimo, da prodajo ves vosek blagovnemu oddelku, da bo mogel ta ugoditi naročilom čebelarjev, ki potrebujejo satnice.

Evskol je pustil blagovni oddelek na novo impregnirati, tako, da rad gori in je zelo poraben in učinkovit.

Čebelarsko društvo za Slovenijo
Blagovni oddelek - Ljubljana.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

Sklep za uredništvo 20. dne vsakega meseca. Pisma v društvih zadevah je naslavljati na „Čebelarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani“. Naslov za denarne in blagovne pošiljke (vosek), naročila na čebelarske potrebščine: Blagovni oddelek „Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani“, jugoslov. knjigarna

V Ljubljani, dne 1. januarja 1930. / Številka 1.

Letnik XXXIII.

Voščilo in vabilo.

Uredništvo in upravnštvo »Slov. Čebelarja« ter ves društveni odbor želi ob nastopu novega leta vsem svojim članom in naročnikom prav

srečno in veselo novo leto 1930.

Bog daj, da bi nam naklonilo zdrave čebele in obilno pašo ter da bi vrste naših čebelarjev pomnožilo in strnilo v krepko organizirano fronto. Želimo tudi, da bi naše društveno delovanje v korist vseh čebelarjev in v dosegu zaželenih smotrov postalo čim izdatnejše.

Ko izražamo to svoje voščilo, vabimo vse včlanjene čebelarje, da ostanejo svoji organizaciji zvesti, nečlane pa, da pristopijo k društvu. Le velika organizacija more nuditi svojim članom velike koristi in to izkuša doseči tudi naše društvo. Skrbimo, da bomo letos svoje vrste pomnožili vsaj za 200 članov in dosegli, da bo društvo štelo 2000 članov. Res je, da še nobeno društvo ni moglo ustreči vsem svojim članom, res pa je tudi, da posamezniki ne morejo doseči tistega, kar lahko doseže društvo. Zato pristopajte k društvu, da dvignemo naše čebelarstvo na tisto visoko stopnjo, ki jo vidimo v duhu pred seboj!

Čebelarstvo v kamniškem okraju.

I. Mayer v Dobu.

red nekako desetimi leti, ko sem prišel v ta okraj, sem v mnogih vaseh našel zelo zanemarjena čebelarstva. Prazni, napol podrti čebelnjaki so pričali o nekdanji slavi. Kmalu potem sem zapisal: »Prazni čebelnjaki pričajo, da naše čebelarstvo propada.«

Pa te besede niso bile pogodu našemu uredniku. Zmajal je z glavo in zamrmral v svojo sivo brado: »Nak, to pa ne drži!« — Pa je le držalo! Vsaj za tisti čas.

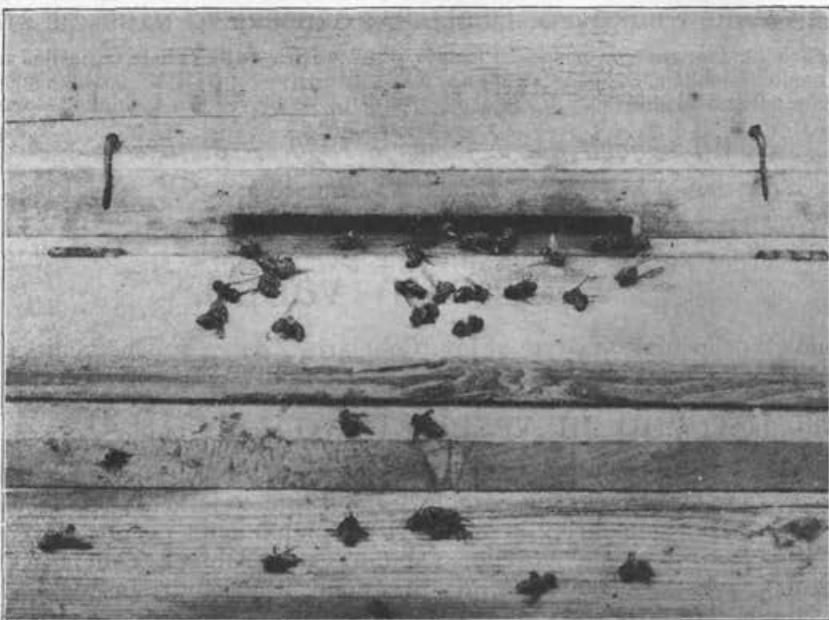
V teku nadalnjih let sem prehodil in prevozil skoraj vse dele našega okraja. Kamorkoli pa sem prišel, povsod sem viden ostanke nekdaj lepo razvitega čebelarstva. Marsikje samevajo sedaj veliki, prostorni čebelnjaki prazni in zapuščeni,

le v malokaterem je še nekaj zanikarnih panjev. Nagnjenih in polomljenih čebelnjakov-veteranov je dosti, dosti več, nego pa je ponosnih čebelnjakov z živimi čebelami.

Res je sicer, da ni v vsakem sinu najti istega nagnjenja in istih teženj, kot so navdajala očeta. Tudi vem, da je enemu bolj pri srcu živinoreja, drugemu sadjarstvo, nekateremu pa kaj drugega. Toda premnogo je takih, ki jim ni pri srcu sploh nobena gospodarska reč.

naših očancev, tem zapuščencem se je pridružilo veliko število novejših, šele v zadnjih letih zgrajenih čebelnjakov. Čudno je to, a žal resnično.

Oni dan se je pri mojem čebelnjaku ustavil mož, sklučen in gubast: »Ali bodo kaj kmalu rojile? Da, da, kako je bilo lepo svoje dni, ko sem tudi jaz pasel po 30 in še več panjev!« Vprašal sem ga, zakaj sedaj več ne »pase«. »Zato ne,« mi je odvrnil, »ker dandanes muha več ne daje kruha!« —

... naznani, popotnik, tu da ležimo mrtvi, ker vele tako je domovine ukaz.«

Naš človek, posebno še prebivalec oddaljenih dolin in hribov, je konservativnen. Vedno še hodi po tistih starih, uglajenih potih, po katerih je hodil njegov oče, njegov ded in praded. Skrbno pazi, da ne napravi stopinje vstran. Vsaka novost mu je bila in mu je menda še — naravnost zoperna. Tako je v sadjarstvu, isto je pri živinoreji, enako je v čebelarstvu. Podeže se posestvo od očeta na sina in na vnuka, dnevi tečejo, leta se vrstijo, a obratovanje na kmetiji ostane isto...

Brez dvoma je bilo čebelarstvo v polpretekli dobi mnogo bolj razširjeno, nego je dandanes. Čudno je, da je zadnji čas naše kmetsko ljudstvo jelo čebele bolj in bolj opuščati. Zapuščeni stoje čebelnjaki

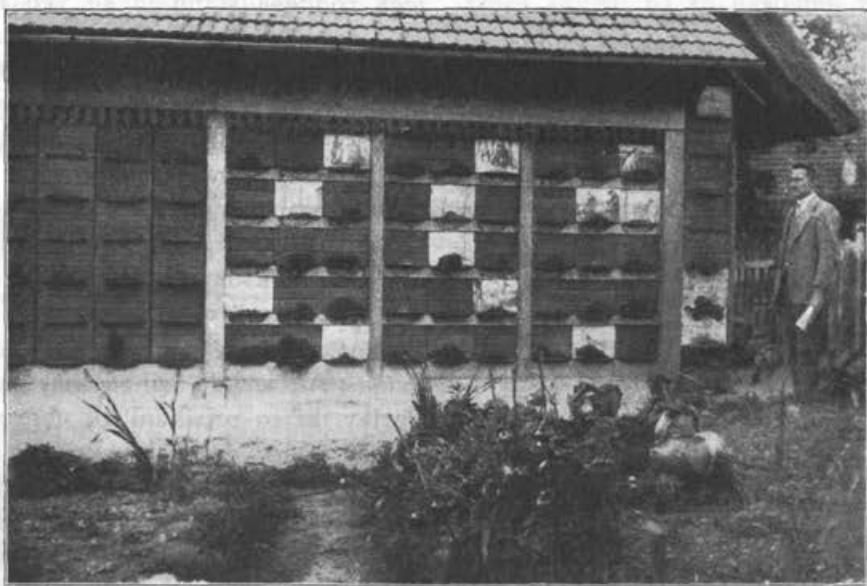
Ta »dandanes« mi je dal misliti.

Naši predniki so se mnogo bolj ukvarjali s čebelarstvom. To je umljivo. Saj je bila takrat poraba medu neprimerno večja od današnje. V prvi vrsti so med rabili za sladilo. Saj je bil še do pred nekako 60 leti edino sredstvo za slajenje jedi in pijače. Posebno mnogo medu so porabili po mestih in gradovih. Ko se je v trgovinah pojavil prvi sladkor, je bil zaradi produkcijskih stroškov še zelo drag. Ko pa je kmalu začela njegova cena padati, se ga je na trgu pojavljalo več in več in že dolgo pred svetovno vojno je bil dosti cenejši nego med. Pa so ljudje bolj in bolj sladili s sladkorjem. Z večjo porabo sladkorja je padalo povpraševanje po medu in

je padalo tudi zanimanje za čebelarstvo. Prej natrpani čebelnjaki so se jeli prazniti. Prvi korak navzdol je bil storjen...

Najlepša priča nekdanje čebelarske slave je Moravška kotlina. Tu stoji skoraj pri vsaki drugi, tretji hiši star čebelnjak. Skoraj vsi so prazni in zapuščeni. Le tu pa tam je še gospodar, ki se je zopet začel zanimati za čebelarstvo in je postavil v obširen čebelnjak vsaj nekoliko panjev. Šele prav zadnji čas je prinesel v tem pogledu razveseljivejšo izpreamembo.

vojna, je njena vihra izpraznila skoraj vse ulnjake. Čebelarji so morali k vojakom in so se potikali križem sveta, doma pa so čebelnjaki ostali brez veščega oskrbovalca. Kar se rojev ni pogubilo, so domači uničili na jesen, da so dobili vosek in med. V vojni dobi je med zopet postal prijetno in priljubljeno sladilo, saj sladkorja ni bilo dobiti. Domačini so med in vosek draga prodajali, da so dobili kaj denarja, vsaj za nujno potrebne nabavke. Ne vedoč, kako je treba s čebelami ravnati, so

Čebelnjak g. Jan. Zalokarja na Vrhu pri Št. Jerneju na Dolenjskem.

V pretekli dobi so moravški in okoliški čebelarji - verniki vsako leto nanosili podružnici pri Sv. Nikolaju nad Savo en star cent voska. Zato je bila ta podružnična cerkev svojčas zelo dobro »podprt«. Potem pa so začeli ta običaj opuščati in dandanes je že popolnoma nehal. Ni droma, da je tudi to »opuščanje« v zvezi s propadanjem čebelarstva.

Seveda je tudi še marsikaj drugega povzročilo propadanje čebelarstva. Nekdaj znaten dobiček donašajoči posel se ni več izplačal: »Muha ne daje več kruha.« Vkljub temu so nekateri čebele gojili še nadalje, deloma iz ljubezni do živalic samih, deloma zaradi izvoza živih čebel v tujino. Ko pa je zadvajala svetovna

jim pobirali medene zaloge in zime so gospodarile po čebelnjakih tem grozotnejše.

Doba po končani vojni je sicer pokazala porast števila čebelarjev, toda prospeh je bil samo navidezen. Povoja dobičkoželjnost se je namreč lotila tudi marsikaterega gospodarja, ki je imel čebele in je zato veljal za čebelarja. Taki »čebelarji« so pridno gojili čebele, a s še večjo vnemo iz panjev jemali med. Tako se je moralо zgoditi, da so končno pognili še tisti plemenjaki, ki so se bili rešili iz vojne dobe. V dobi po vojni je nastala nova vrsta čebelarjev: krstili smo jih za »cukrarje«. Pristopali so, rekel bi, v trumah k našim podružnicam, a jih prav tako naglo zopet zapustili, ko ni bilo več

cukra. Značilna in poučna je v tem pogledu statistika krtinske podružnice, kjer je število članov takrat padlo kar za polovico!

Mislim, da se je zahvaliti le naši neugnani rojivki, da ni pomanjkanje plemenjakov postalo še občutnejše.

Ko sem dodata pregledal ves ta vrvež, mi je postal srce težko in sem zapisal: »Naše čebelarstvo propada!«

Pa je še mnogo, premnogo drugih vzrokov, da čebelarstvo v kamniškem okraju hira.

Pašne razmere so se nekam čudno izpremenile: Na pomlad komaj še ugledaš cvetoče črešnjevo drevo. Kam so izginila? Poglejte v skladišča tvornice furnirja! Tam je črešnjev les nakopičen skladoma in še privažajo novih črešnjevih hlodov. Močni hrasti, orjaki samotarci, so iz naših gozdov in s travnikov izginili. Sekira lesnega trgovca jím je zapela zadnjo pesem, potem pa jih je pogoltnil moloh — izvoz. Nekoč se je iz njih cedila mana in so naše čebelice iz njih dobivale obilno medu. Razredčili, skoraj izginili so nekdaj tako lepi kostanjevi nasadi. Tudi nje je ugonobila sekira, da je gospodar zadostil denarnim potrebam. Tudi naši smrekovi in jelovi gozdovi so izgubili skoraj vso krasoto. Na teh ne dobi čebela ali nobenega medu ali pa ga dobi le malo, ker slabici ne medijo tako obilno, kot stari zastavni orjaki, ki več ne morejo sami porabiti vase dobljenih hranil. Slednjič poglejmo na jesen še po ajdi! Na polju ni več tiste rožnordeče, dehteče ajde, kakršna je tod cvetela nekoč. Naši kmetovalci sejejo čedalje več sive ajde; črna jím namreč obrodi premalo. Pa tudi njiv s tako ajdo je čedalje manj.

Še nečesa ne smemo pozabiti: tudi industrijalizacija naših pokrajin vpliva na naše čebelarstvo neugodno. Vem, da se bo marsikdo tej moji trditvi začudil. Toda kvarna posledica industrijalizacije ni samo sekanje gozdov in posameznih dreves, ampak tudi nastanek tvorniškega dima in raznih strupenih plinov, ki se dvigajo iz

teh podjetij in morijo nežno cvetje ali vsaj ovirajo medenje. In, da ne prezremo poglavitega: kdo pa omogoča ta podjetja? Ali niso v njih zaposleni krepki kmetski sinovi? Ali niso ostavili rodno grudo zato, da se poslej zanjo več ne zmenijo, ampak se docela posvetijo delu v industrijskem podjetju, ker si od njega obetajo boljši zaslužek ob manjšem trpljenju? Odtujili so se svojemu poljedelskemu domu; odtujili se zemljii in nje obdelovanju. Postali so industrijski delavci. Stopili so iz svojega rodnega stanu in se več ne prištevajo med kmete. Tudi če ima kateri svoj dom, svojo hišico, ne kmetuje več. Obdelane zemlje je čedalje manj; kar je je, se izrablja do skrajnosti. Širnih polj in travnikov je iz leta v leto manj. Kjer so nekoč čebele brale iz nepreštevnih cvetov, tam so sedaj delavski vrtiči z malim številom dreves in skromne njivice s cvetjem, ki bi ga ne bilo težko prešteti.

Končno naj se dotaknem še enega vprašanja. Ali je kdo izmed kmetskih gospodarjev, ki so prisiljeni ali neprisiljeni posekali svoja drevesa, skrbel za podmladitev posekanega drevja? Kratko in odločno lahko pribijem: Ni! — Ali so kmetje-čebelarji vsaj malo pripomogli k izboljšanju paše? Mislim, da tudi niso! Če je kdo na svojem posadil nekoliko akacij, še ne smemo reči, da je pašne razmere bogzna koliko izboljšal!

Tudi druge okoliščine dobe po vojni so na razvoj čebelarstva vplivale neugodno. Pred vojno so naši čebelarji s svojim izbornim živim materialom zalagali vso bivšo Avstro-ogrsko monarhijo daleč tja do njenih severnih mej in čebele razposiljali tudi po ostali Evropi in še celo v druge celine. Tudi našega medu so sodne dežele pokupile velike množine. Dandanes pa so carinske in druge meje tako visoke, da jih preleti le malo panjev, medtem ko med skorajda sploh več ne najde poti v tujino. Doma ostali med nima prave cene ne v trgovini ne pri prebivalstvu, kar pa smo zakrivili sami. Za reklamo o zdravilnosti medu še nismo sto-

rili ničesar, če izvzamem malo število beležk v dnevnikih ali v strokovnem listu, kjer jih nihče ne bere.

Ali je obtemtakem resnično, kar pravi krilatica, da »muha v eč ne daje kruha«?

Leta 1925. sem vendorle zasledil sicer majhen, toda vkljub temu razveselijiv napredok, nekak korak navzgor. Do tega leta so se namreč s čebelami ukvarjali le bolj priletni in starejši ljudje, medtem ko mladina izvečine ni kazala zanje nikakršnega zanimanja, ampak je stala ob strani. Tisto leto pa sem zvedel, da so se nekje tudi mladeniči z vnemo lotili čebelarjenja.

Torej se je začel za čebele zanimati tudi že naraščaj!

Kako je danes s čebelarstvom v kamniškem okraju, naj vam po mojih skromnih močeh predovi naslednji spis. V kolikor ne bo popoln, prosim druge gospode sočebelarje, da prispevajo izpopolnjujoče članke.

Pri zbiranju potrebnih podatkov mi je šlo na roko mnogo stanovskih tovarišev in drugih čebelarjev. Vsem tem gospodom se na tem mestu najtopleje zahvaljujem. Vsak je prispeval skromno zrnce, vsa zrnca skupaj pa so naslednji poučni spis.

(Dalje sledi.)

ČTIVO ZA ZAČETNIKE

Mesečna navodila.

Henrik Peter nel v Bukovem žlaku.

Prevzel sem nalogu, da podam v tem letu mesečna navodila za čebelarska opravila. Oziral se bom na potrebe čebelarjev sploh. Tedaj tudi ne bom prezrl čebelarjev, ki imajo panje z nepremičnim delom (kranjiče, koše).

Januar in februar.

Kako čebele prezimujejo.

V izrečno zimskem času, v katerega spadata ta dva meseca, so čebele stisnjene v gručo, ki ima obliko krogla. To pa zato, ker ima krogle izmed vseh teles največ prostornine. Čim bolj pritisca mraz, tem bolj se čebele stiskajo. Zato postaja čebelna krogla ob naraščajočem mrazu vedno manjša. Srečne so čebele s čebelarjem vred, ako mraz narašča le polagoma, tako da se morejo čebele iz ulic med stranskimi sati preseliti v ulice, ki segajo v prostornino čebelne gruče

(krogla). Ako pa mraz pritisne nenadoma, ostane mnogo čebel v stranskih ulicah in tam otrgnejo ter poginejo. Ta žetev smrti je v nekaterih zimah večja, nego je v isti zimi vsa druga čebelna izguba.

Stisnjene v kroglo, grejejo čebele druga drugo. Najtopleje je v sredini krogla. Čim hujši je mraz zunaj, tem toplejše je v tem središču. Čebele namreč »kurijo« po svoje, to je z zauživanjem medu in z gibanjem, le takrat, kadar je nevarnost, da se toplina na površini čebelne krogla zniža pod 9 stopinj nad ničlo. Čebele na površini krogla bi namreč otrpnile, ako bi se izhladile pod 9 stopinj toplotne. Kadar jim preti nevarnost otrpnjenja, dado družicam v notranjščini gruče znamenje, da naj začnejo »kuriti«. Tako se da razložiti, zakaj je mogoče, da je ob hudi zimi v sredi čebelne gruče do 36 stopinj toplotne, medtem ko znaša toplina v sredi čebelne gruče ob južnem vremenu celo manj nego 20°, ako ni zalege.

Dokler ni prehudega mraza, so čebele mirne. Njih šumenje je komaj slišno. Ob hudem, dolgotrajnem mrazu pa so razburjene in nimajo pravega počitka. Glas čebel, ki se branijo pred hudim mrazom, je vriščeč. To piskanje z visokimi glasovi naj čebelarja ne vznemirja, ker mu le nazuša, da se družine čvrsto branijo mraza.

Pozor na zadostne zaloge medu!

Ako mraz pritiska po več tednov ali celo mesecev, je zalogu kmalu porabljena za kurjavo, zlasti v vseh tistih predelih, kjer so čebele zbrane. V takem primeru si morajo čebele poiskati predele, kjer je še dosti zaloge. Ako je v panju dovolj zdravega živeža, ne more čebelam škoditi nobena še tako huda zima, tudi če zmrzuje v panju samem. Gorjé pa čebelam, ki jím zmanjkuje hrane! V takem primeru se začnejo razburjati, kar povzroči, da se razgrejejo, potem pa se starejše čebele razkropijo po panju in stikajo za medom. Če najdejo kak meden sat, se vsaj del družine brž preseli tja. Ker pa vzdržujejo čebele toploto samo toliko časa, da dobijo v novo gručo matice in se pomirijo, se panj ohladi, do polovice čebel pa zaostane in zmrzne na praznem satju. Ako ni v panju nič več živeža, pomrje prav vsa družina.

Včasih se zgodi, da zapazi čebelar sredi zime, da je čebelna družina porabila vso zalogu medu v sprednjem delu panja in se zato bliža koncu panja, kjer je še nekaj zaloge, ki pa je bo ob takih razmerah kaj kmalu konec. Naj ne bo nihče toliko brezsrčen in nespameten, da bi pustil, naj družina pogine od lakote! Resnica je, da čebel pozimi ne pitamo. Toda sila lomi kola! Kdor ima v zalogi medene sate in ima čebele v panjih s premičnim delom, naj popoldne, ko mraz odneha, lačnemu panju previdno vzame dva prazna sata ob čebelnih gručih in ju nadomesti z dvema polnima, ki sta se prej več ur grela v zakurjeni sobi. Čebelam, kar jih je na odvzetih praznih satih, naj da priliko, da se spraše

v panj. Kdor ima kranjiče, naj lačne čebele krmi z nekoliko razredčenim medom ali pa s sladkorno raztoplino (1 kg sladkorja na 1 liter vode). Ni dobro, ako vabimo čebele s tem, da jih škropimo z medom ali s sladkorjem. Bolje je, da ogrevamo panj z gorko, v papir ali cunjo zavito opeko toliko časa, da se čebelna gruča razširi in se čebele preselijo na konec satja. Ako panj na ta način ogrevamo nekaj ur pred solnčnim zahodom in opeko večkrat izmenjamo, bodo čebele zvečer že zasedale sate zadi. Tedaj jim nudimo hrane v lesenih koritcih, in sicer toliko toplo, da prst komaj še držimo v njej. Da čebele ne potonejo, denemo na površino tekočine primerno prirezanih slamnatih bilk. Nič ne de, ako čebele prvi večer ne vzamejo prav vsega, kar smo jim dali, bodo pa drugi večer gotovo prav rade segle po segreti hrani, ki jim jo nudimo vnovič ob isti uri. S tem bo pa tudi naša skrb pri kraju. Res je, da se čebele z dodajanjem medenega satja in s pitanjem razburjajo, a nesreča ni tako velika, kot se običajno misli, kajti nekoliko ur razburjanja še ne učinkuje na družino tako, da bi se čebele otrebile v panju. Kdor ima kako drugačno posodo za pitanje, naj jo uporablja, a se naj poprej prepriča, ali bodo čebele hrano res iz nje jemale, ker se namreč lahko zgodi, da najde čez nekoliko dni posodo polno, čebele pa mrtve.

Obiski čebelnjaka.

Velika zmota bi bila, ako bi mislili, da moramo čebele pozimi pustiti popolnoma v miru, kakor da nam jih še mar ni, in da ne smemo prav nikoli priti pogledati, kako se imajo. Nasprotno bo skrben čebelar pozimi pogostokrat stopil k njim. Seveda pa se jim bo približal tiho in mirno.

Skoraj vsak zimski dan okoli poldne odneha mraz. Takrat je pravi čas, da pogledamo, kako je s čebelami. Nekateri čebelarji imajo pozimi čebelnjak spredaj zaprt, nekateri pa ne. Ako imajo panji dvojno sprednjo končnico, je bolje, da imamo čebelnjak pozimi odprt. Solnce

takih panjev ne pregreje preveč in tudi žolna ne opravi pri njih veliko. Meni je v minuli zimi žolna prebila pri treh družinah sprednje deske panjev. Ko pa je dognala, da je med deskami sprednje panjske stene natlačeno suho listje, je odnehala. Ti panji so kljub temu izborno prezimili.

Opoldne se zrak zunaj panjev osuši in segreje; skozi žrelo prihaja mrzli zrak iz panjev, vanje pa vdira topli zrak. Nič me ne bega, ako pride tupatam opoldne kaka čebela iz panja in se vanj več ne vrne. Taka čebela je itak izgubljena, ker gre umirat po naravnem nagoču.

Pri obiskih čebelnjaka zapazimo marsikateri nedostatek, ki ga lahko odpravimo, s čimer nemara rešimo marsikatero družino pogina. Ako zapazimo pred žrelom zadke čebel brez oprsja, smo lahko prepričani, da hodi v goste rovka. Ta sicer zelo koristna živalca se preplazi tudi skozi nizko žrelce, ker se lahko zlekne. V eni noči požre neverjetno čebel. Ako jeseni nismo storili svoje dolžnosti in zavarovali žrela z zapahi, storimo to sedaj nemudoma! Ako nimamo zapahov, narežimo primerne kose matične rešetke, jih prevrtajmo na koncih s šilom in jih pritrdimo z žebljičema na žrela, ne da bi čebele razburjali. Pazimo vedno, da so žrela odprta! Včasih jih zamašijo mrtvice, včasih pa tudi zamrznejo. Tedaj je nevarnost, da se panj zaduši.

Ako slišimo, da čebele v kakem panju močno šumijo, pomeni to, da jim manjka zraka, vode ali pa matice. Prepričajmo se, ali imajo dovolj zraka! Ako šumijo kljub temu, da ga imajo zadosti, jim dajmo vode. Za prvo silo jo brizgnimo nekoliko kapljic med ulice, ki jih zasedajo. Voda mora biti mlačna. Vbrizgati je pa ne smemo toliko, da bi se po drobirju na dnu panja naredila luža. Ako se umirijo, jim dajmo drugi dan nekoliko večjo množino vode, bodisi s pomočjo pitalne posode, kot zgoraj opisano, pri panjih s premičnim satjem pa na ta način, da potegnemo iz panja en sat, ki je ob strani gnezda, toda še vedno od

čebel zaseden, ga držimo pošev in najjemo v prazne celice mlačne vode iz lonca, ki ima liček. To smemo storiti tudi ob mrazu. Čebele, ki slučajno padajo s satja, pustimo, da se spraše v panj, potem ko smo jih pobrali v kozarec in v sobi ogreli.

Ako se panj kljub obilnemu zraku in zadostni vodi ne umiri, mu manjka matica. Običajno so čebelarji tak panj zaznamevali in potem čakali prvega izleta. A to ni dobro! Nemirna družina razburja tudi sosednje panje. Zato ne smemo odlašati s pomočjo. V brezmatičnem panju s premičnim satjem odpreno medišče, vanj pa enostavno prestavimo vso rezervno družino ali pa kako slabejšo. To gre zlasti pri A.-Ž. panjih zelo lahko. Najprej vzamemo rezervni družini nezasedene sate in jih predenemo v medišče brezmatičnega panja, nato vtaknemo v spodnji, notranji kot zasedenih satov palčico in potegnemo ven vse sate hkrati ter jih prenesemo v medišče brezmatičnega panja, ne da bi sate prašilčka razmikali. Opravil sem to delo že mnogokrat pri 10 stopinjah mraza, pa je šlo brez izgube čebel in je nastal v čebelnjaku mir. Seveda je treba pobrati in dodati brezmatični družini tudi čebele v panj, kjer smo vzeli družino z matico, a to gre tako hitro, da se čebele niti ne zavedo, kaj se je zgodilo. Denemo jih na rešetko. Kranjič mora imeti zgoraj vaho. Potem je vedno mogoče združiti dva panja, ki sta drug nad drugim. Paziti pa moramo, da denemo panj z matico spodaj. Temu odpreno vaho na vrhu, brezmatičnemu panju pa odvzamemo dno in ga poveznemo na matičnega. Nato zamažemo vse špranje in opravilo je končano. Seveda morajo biti kranjiči enaki in pravilno narejeni.

Dan prvega spomladanskega izleta.

V teh dveh mesecih je običajno vsako leto vreme takšno, da čebele lahko izlete in se otrebijo. Potem prebijejo z lakkoto ostali del zime.

Izletni dan nastopi skoraj vselej po kakem snegu, ki je zapadel in očistil zrak. To je pa tudi poglavita nevarnost. Čebela, ki izleti, ko leži okoli čebelnjaka nov sneg, je izgubljena. Oslepljena od bleščanja snega se v zraku zavrti in pade v rahli sneg. Ko se hoče rešiti z gibanjem, se pogrežne še globlje v sneg ter naposled otrgne. Ako je sneg zapadel nanovo, mora čebelar poskrbeti, da bodo čebele lahko izletele brez nevarnosti. Že zjutraj zgodaj naj vzame grablje in naj na rahlo pograbi večino snega raz streh svojega čebelnjaka. Potem naj vzame lopato in naj ga odkida vsaj 2 metra na široko pred čebelnjakom do tal. Nato naj vzame na lopato rahlega snega in naj ž njim brez hrupa zameče panjska žrela. Dobro je, da panje še zasenči, ako nima čebelnjak vrat spredaj. Po potrebi naj med dnevom na žrela zopet nameče rahlega snega. Proti večeru, ko mine gorkota solnca, toda še preden zmrzne, naj izmed panjskih žrel odstrani ves sneg, da ne primrzne.

Solnce je v teku dneva sneg na čebelnjaku raztalilo. Povsod se je snežena plast sesedla. Ponoči zmrzne in sneg dobi trdno vrhnjo plast. Če drugo jutro vse kaže, da bo zopet solnčno in toplo, vzamemo obilo

smeti, suhe zemlje ali druge podobne tvarine in potresemu sneg s tem daleč okoli čebelnjaka, da sneg ne bo čebel slepil. Panjska žrela odpromo na stežaj. Ako smo dali panjem jeseni pod satje podlage, jih vzamemo sedaj ven in otresemo mrtvice, in sicer iz vsakega panja na poseben kupček, da drobir potem lahko pregledamo. Kdor pa nima lepenk, mora panje osnažiti z greblico. Mrtve čebele moramo pokopati, drobir pa shranimo, ker vsebuje vosek. Opoldne bodo čebele izletele in se otrebile. Kjer iz panja ni čebel, so ali pomrle ali pa se jim nikamor ne mudi. Otrple čebele ožive, ako niso že predolgo otrple. Med oživelimi je redno tudi matica. Panj z otrplimi čebelami odnesemo v toplo sobo in ga odpromo. Ako se v njem po preteku nekoliko ur pojavi življenje, nabrizgamo oživele čebele z medeno vodo, zvečer jih pa izdatno nakrmimo. Dasi običajno iz takega mrtveca ne nastane prvovrstna družina, vendar z njim lahko pomagamo drugi osiroteli družini.

Panji, ki so na večer tega dne popolnoma mirni, so gotovo v redu, panj pa, ki nepomirljivo šumi, je brezmatičen. Pomagati mu moramo drugi dan zvečer, kakor zgoraj omenjeno.

Ustanovitev čebelarske zadruge.

Fna najtežjih skrbi, ki v sedanjem času tarejo naše čebelarje, je kupčija z medom. Tržne razmere so za to blago tako slabе, da ne morejo čebelarji s svojim pridelkom nikamor. V sili, v kateri so nekateri čebelarji, prodajajo med za tako nizko ceno, da človeka srce boli. S tako nizkimi cenami si čebelarji svoj položaj le poslabšujejo. Zato je neobhodno potrebno, da si ustanovimo čebelarsko zadružo, ki bo skrbela za razpečavanje medu ter skušala urediti njegove cene. To delo pač ne bo tako lahko, kot si ga mogoče

nekateri predstavljajo. Treba bo mnogo truda in požrtvovalnosti, preden bo prišla zadruža v pravi tir.

Naše društvo je pred leti vse za ustanovitev zadruge potrebno že pripravilo. Ker pa je bilo takrat med članstvom zanj le malo zanimanja, je društvo svojo namerovo opustilo. Sedaj se je med članstvom začelo javljati večje zanimanje za zadružo, zato je odbor našega društva zadevna pravila pripravil in sporoča vsem čebelarjem slednje:

Letošnji občni zbor glavnega društva bo meseca marca v Celju. Dan in uro nazonimo v februarski številki tega lista. Isti dan popoldne bo posvetovanje o usta-

novitvi čebelarske zadruge in volitev praviljalnega odbora. Zadevna pravila obsegajo vse običajne člene, ki so predpisani za ustanovitev zadruge. Izmed teh so najvažnejši:

1. Ime zadruge se glasi Čebelarska zadruga v Ljubljani, registrvana zadruga z omejeno zavezo.

2. Zadruga ima namen pospeševati gospodarsko stran čebelarstva svojih članov in v to svrhu nakupuje in prodaja čebelarske proizvode, predelane in nepredelane.

3. Ob sprejemu v zadrugo mora plačati vsak član pristopnino, katere višino določi občni zbor. Pristopnina postane last zadruge in se članu ne vrne.

Načrt naredbe*

o zaščiti in pospeševanju čebelarstva v Dravski banovini.

A. Čebelarjenje.

§ 1. Čebelariti sme vsakdo. Kdor čebelari, se mora ravnati po določilih te naredbe.

§ 2. Na ozemlju Dravske banovine se smejo gojiti le čebele domače sive pasme (*Apis mellifica carnica Pollm.*)

Uvoz, oziroma revo čebel tujih pasem sme po zaslišanju Čebelarskega društva za Dravsko banovino dovoliti samo v studijske namene kraljeva banska uprava, a to samo za take kraje in slučaje, da se domača pasma vsled tega ne bo mešala.

B. Lega ulnjakov.

§ 3. Ulnjaki ali posamezni panji morajo biti od javnih cest in potov, tujih poslopij in tujih zemljišč v smeri čebelnega izleta oddaljeni najmanj 10 m. Ta oddaljenost se sme skrajšati na 4 m, ako leže žrela najnižjih panjev vsaj 3 m nad površino navedenih predmetov, ali če se postavi med ulnjakom in takim predmetom vsaj 2 m visok zid, plot ali gosta živa meja, ki pa

* Op. ured.: Načrt priobčujemo v besedilu, karšno smo prejeli, to pa zato, da se pri popravljanju ne bi kako predrugačil zmisel.

4. Delež znaša 20—Din. Število deležev je neomejeno. Delež je plačati enkrat. Od članov, ki imajo večja čebelarstva, se zahteva po več deležev, in sicer za vsakih 10 panjev velike ter za 20 panjev male mere po en delež.

5. Član zadruge jamči poleg z vplačanim deležem še z desetkratnim iznosom deleža, torej za vsak delež še z 200 Din.

Zaradi pomanjkanja prostora ni mogoče priobčiti vseh teh pravil. Pri zborovanju se bodo itak prebrala.

Da bo odbor vedel, koliko članov bi prisstopilo k zadrugi, prosimo, da nam člani blagovolijo, zaprvo seveda še neobvezno, po dopisnici sporočiti, s koliko deleži bi prisstopili k zadrugi.

Tajnik.

mora segati na desno in levo ulnjakove izletne strani vsaj 2 m. Stranske stene ulnjaka ali posameznih panjev, iz katerih čebele nimajo izleta, pa morajo biti oddaljene od takih predmetov najmanj 2 m. Ta oddaljenost se sme poljubno zmanjšati, ako se postavi med ulnjakom ali takim predmetom vsaj 2 m visok zid, plot ali gosta živa meja.

V isti daljavi mora stati tudi zadnja stran ulnjaka, ako imajo čebele izlet tudi iz stranskih sten.

Kadar pa čebele iz stranskih sten nimajo izleta, se sme zadnja stran dotikati takega predmeta, ako ne ukazujejo drugi zakoni kaj drugega.

V posebnih krajevnih slučajih sme sресko načelništvo te daljave zmanjšati, kar pa mora v dotednici občini razglasiti.

Ta določila veljajo le za ulnjake, ki se bodo po uveljavljanju te naredbe na novo postavljalni.

C. Premikanje čebel v pašo.

§ 4. Čebele čiste domače pasme, ki nimajo kužnih bolezni in niso pod zaporo, sme voziti na pašo vsak čebelar.

§ 5. Za v pašo prepeljane čebele se smatrajo one, ki jih prepelje čebelar le v svrhu izrabe ene glavne paše.

§ 6. Stojišča v pašo pripeljanih čebel morajo v smeri izleta biti oddaljena od javnih cest in kolovozov vsaj 30 m, od javnih pešpotov pa vsaj 10 m.

§ 7. V krajih, kjer je v času kake glavne paše preveč čebel, sme po ugotovitvi dejanskega stanja kmetijski oddelek banske uprave dovoz čebel prepovedati.

Prepoved dovoza čebel v pašo se upošteva le, če je na površini 4 km² pašnega polja za časa ajdove in akacijeve paše več nego 800 panjev čebel velike mere. Za časa drugih paš (kostanjeve, travniške itd.), pa 400 panjev velike mere sorazmerno po pasišču razdeljenih. Dva kranjiča-koša ali dva polovičarja se štejeta za en panj velike mere.

Prepoved se mora zahtevati tako z-ačasa, da bo ista objavljena najmanj tri tedne pred pričetkom vsake glavne paše vsakega leta v »Uradnem listu«, ker bi sicer ne imela nobene pravne veljave.

To prepoved je doseči od banske uprave vsako leto posebej.

Kdor bi ravnal zoper tako prepoved, se kaznuje po tej naredbi ter mora tekom 48 ur odstraniti pripeljane čebele, ker bi sicer to izvršilo na njegove stroške sresko načelništvo.

Prvenstveno pravico za izrabo pasišč imajo poleg domačih čebelarjev oni, ki ta pasišča najdlje uporabljajo.

Ob času jelkinega (hojevega) medenja je dovoz zdravih čebel v pašo neomejen.

D. Izvedenci.

§ 8. Banska uprava imenuje po potrebi in po zaslisanju Čebelarskega društva za Dravsko banovino v Ljubljani za področje sreskega načelništva potrebno število izvedencev v čebelarskih zadavah, za katerih strokovno izobrazbo je dolžna skrbeti.

E. Kužne bolezni.

§ 9. Zatiranje kužnih bolezni je predvideno v veterinarskem zakonu z dne 14. ju-

nija 1928, štev. 278/28 »Urad. lista« in bo urejeno s posebnim pravilnikom.

F. Trgovina z živimi čebelami in čebelarskimi produkti.

§ 10. Za trgovino z živimi čebelami se mora pridobiti koncesija. V dosegu koncesije se poleg izpolnitve občnih pogojev, predpisanih za samostojno izvrševanje pri vseh obrtih zahteva, da prosilec dokaze potrebno praktično in teoretično znanje iz čebelarstva pred komisijo, ki jo določi banska uprava.

Koncesijo podeljuje v prvi stopnji sresko načelništvo po zaslisanju »Čebelarskega društva za Dravsko banovino«. Podelitev je nadalje zavisna od tega, da s stališča predpisov v obrambo proti čebelnim kugam ni pomisleka zoper nameravano obratovanje. Trgovcu z živimi čebelami, kateremu se dokaze, da je trikrat prodal okužene čebele ali čebelne izdelke, sme banska uprava odvzeti dovoljenje za trgovino po zaslisanju »Čebelarskega društva za Dravsko banovino«. Proti tej razsodbi ni pritožbe.

§ 11. Prodajati se sme samo pristen med. Vsaka posoda mora biti opremljena z etiketo, ki jo predpiše čebelarska organizacija z označbo vrste medu in naslovom producenta. Prodaja ponarejenega medu, sumljive kakovosti, kakor tudi zloraba etiket se kaznuje v smislu te naredbe z denarno globo.

Kdor prodaja vedoma, iz malomarnosti ali pa nevednosti okužen ali pokvarjen med kot pitanec, je kaznjiv v smislu te naredbe in je odgovoren za vso škodo v vsakem slučaju, če tudi je bil v dobrì veri. Onemu, ki je bil zaradi prestopka dvakrat kaznovan, sme sresko načelništvo prepovedati prodajo medu pitanca.

§ 12. Medarji in slaščičarji, sploh vsi tovarnarji in obrtniki, ki se redno pečajo z opravili, pri katerih se širi duh po medu, sladkorju in vosku, ali v obče duh, ki privablja v večjih množinah čebele, morajo opravljati dela v zaprtih prostorih. Samo zamreženje oken ne zadostuje. Posodo z

medom, satovjem, medico, ali kako drugo čebele vabečo snovjo se ne sme puščati na prostem. Isto tako ne posode, v katerih je bil med, vosek, medica ali kaka čebele vabeča vsebina, dokler se posode niso do dobra osnažile. Če se izven zaprte delavnice slučajno razlije kaj medu, medice ali kake druge čebele vabeče tekočine, se mora dotični prostor nemudoba dobro izprati z vodo.

Poslovanje medarjev, svečarjev in slavičarjev in podobnih obrtnikov in trgovcev nadzira odposlanec oblastva. Isti pregleduje tovarniške, trgovske in obrtne prostore in se prepričuje, če odgovarjajo postavnim predpisom.

G. Poškodbe na ulnjakih in slično.

§ 13. Poškodbe na ulnjakih, panjih in čebelarskih napravah, kakor tudi vsako samolastno poseganje v pravice čebelarstva n. pr:

1. odpiranje ulnjakov in panjev, zasenčevanje ali zamaševanje žrel;
2. razbijanje po ulnjakih ali panjih in sploh vsako vznemirjenje ali draženje čebel;
3. vtikanje tujih predmetov v panje, polaganje čebelam škodljive ali čebele omamljajoče hrane, poraba ali onesnaženje za napajanje čebel namenjene pred uljakom stoeče pitne vode;
4. streljanje ali zažiganje ognja v bližini ulnjaka;

5. sploh vsako drugo draženje, ki bi bilo čebelam lahko škodljivo, če ta dejanja niso kaznjiva že po splošnem kazenskem zakonu ali pa kakem drugem policijskem predpisu, kaznujejo se v smislu sledečega § te uredbe kot policijski prestopek.

§ 14. Kdor ravna proti predpisom te uredbe ali proti izvršilnim predpisom ter odredbam, izdanim na podlagi te uredbe, zagreši, če ni kaznjiv po splošnem kazenskem zakonu ali kakem drugem policijskem predpisu, policijski prestopek in se kaznuje z denarno globo do 5000 Din. Denarne globe zapadejo v korist sklada za pospeševanje čebelarstva pri banski upravi.

Za kazensko postopanje so pristojna sreška načelnštva, katera naj zaslišijo po potrebi tudi izvedenca v čebelarskih zadevah.

§ 15. Kaznjivost prestopkov zoper to naredbo zastara, če se tekom treh mesecev od dneva prestopka ni pričela preiskava proti storilcu.

Poziv. Po sklepu odbora objavljam načrt te naredbe. Še je čas, da se kaj popravi in zboljša. Prosim vse podružnice in poedine čebelarje, da dobro prouče ta načrt. Vse pomiselke in nove predloge pošljite do 20. januarja 1930 tajništvu društva, da se bo po želji čebelarjev moglo še kaj popraviti, preden jo predložimo banski upravi v potrditev. Podružnice, skličite svoje člane in posvetujte se!

Opazovalne postaje:

Jos. Verbič — Ljubljana.

Mesečno poročilo za november 1929.

Čebele so se počutile dobro. Za izlet so imele malo prilike, ker je bilo večinoma oblačno in deževno. Sedem postaj ni ves mesec videlo solnca in na štirih opazovališčih je padal že prvi sneg. Vendar so se čebele povsod še v zadnji tretjini meseca sprašile in pripravile za daljše nepreklenjeno bivanje v panjih.

Poraba zimske zaloge je bila majhna. Vzrok za to bo isti, kakor v prejšnjem mesecu. Nenavadno veliko je porabil panj v Ptuju. Že meseca oktobra je bila poraba tam in še v nekaterih krajih znatno večja nego drugje. Da bi dognali, kje tiči vzrok za razliko, sem prosil poročevalce, naj mi javijo, koliko stare matice imajo v ope-

Mesečni pregled za november 1929.

Kraj (z morsko višino)	Označba opazo- vanega panja	Panj je na teži						Toplina zraka				Dni je bilo			
		pridobil v			izgubil v			v mesecu		največ pričabil		naj- višja	naj- nižja	srednja me- sečna	pol jasnih
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	mesecni tretjini dkg	pridobil	dne	po- rabil	C°	izletnih	oblačnih	snežnih
Ljubljana (305 m)	A.-ž.	-	-	-	-	-	-	25	-	-	-	+ 6.3	8	16	-
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-ž.	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	+ 12	5	23	-
Št. Vid nad Ljubljano (314 m)	A.-ž.	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+ 5	5	23	4
Tacen pod Šmaro goro (314 m)	A.-ž.	-	-	-	10	15	-	45	-	-	-	+ 13	7	22	-
Škofja Loka (349 m)	A.-ž.	-	-	-	10	10	20	-	40	-	-	+ 16	10	16	-
Virmaše pri Šk. Loki (361 m)	A.-ž.	-	-	-	25	25	-	70	-	-	-	+ 13	1	6	-
Blejska Dobrava (577 m)	A.-ž.	-	-	-	20	25	-	60	-	-	-	+ 14	0	0	-
Dob (305 m)	A.-ž.	-	-	-	40	-	20	-	60	-	-	+ 17	-	6	-
Rova na Gor. (350 m)	A.-ž.	-	-	-	10	15	5	30	-	-	-	+ 12	-	3	-
Breg-Križe (483 m)	A.-ž.	-	-	-	-	20	10	-	30	-	-	+ 11	-	1	-
Vrhnika (293 m)	A.-ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+ 12	0	0	-
Cerknica (575 m)	A.-ž.	-	-	-	10	10	5	25	-	-	-	+ 11	-	1	-
Sv. Gregor pri Ortniku (736 m)	A.-ž.	-	-	-	10	14	18	42	-	-	-	+ 11	-	1	-
Krka (300 m)	A.-ž.	-	-	-	10	15	15	40	-	-	-	+ 12	0	0	-
Valpča vas p. Semicu (280 m)	A.-ž.	-	-	-	25	10	15	-	50	-	-	+ 15	+ 2	7.0	-
Novo mesto (180 m)	A.-ž.	-	-	-	10	20	10	-	40	-	-	+ 17	-	2	-
Ptuj (221 m)	A.-ž.	-	-	-	105	50	40	-	195	-	-	+ 16	-	1	-
Hrastnik (250 m)	A.-ž.	-	-	-	7	6	10	-	23	-	-	+ 17	-	2	-
Sp. Ložnica pri Žalcu (252 m)	A.-ž.	-	-	-	15	10	20	-	45	-	-	+ 11	-	4	-
Orehova vas p. Marib. (270 m)	A.-ž.	-	-	-	15	30	40	-	85	-	-	+ 13	+ 3	8.5	-
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	A.-ž.	-	-	-	10	15	25	-	50	-	-	+ 10	-	4	-
Vrjež pri Ljutomeru (176 m)	A.-ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+ 15	-	5	-
Cezanjevcji (182 m)	A.-ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+ 14	-	2	-
Guštajn (398 m)	A.-ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+ 10	-	2	-
Jarenina (262 m)	A.-ž.	-	-	-	15	15	10	-	40	-	-	+ 17	-	2	-
Nedeljica (Beltinci) (170 m)	Amerikanec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+ 15	-	4	-

zovancih. Več sotrudnikov je prošnjo prezrelo in onemogočilo pravilen zaključek. Ptuj je imel letošnjo, v juliju opršeno matico. Skoraj gotovo je njegova mlada matica v jeseni dalj časa zaledala, in zato panj več porabil nego drugi.

Gosp. poročevalec iz Vržeja mi je pisal o zanimivem primeru. Neka družina mu je koncem oktobra izgubila matico in dobila iz prašilčka drugo, letošnjo. Ker se panj ni umiril, ga je zadnje dni novembra pregledal in se zelo začudil, ko je našel na vseh zasedenih satih zaledo. Matica in

z njo vsa družina se je menda tako razburila, da je zamenjala letni čas.

Z Viča smo prejeli vest o prvih boleznih znakih. Čebele so bile v omenjenem kraju v obče mirne, le posamezne dni so lezle iz panjev in padale na tla. Upajmo, da ne bo tako hudo, kakor je bilo preteklo zimo.

Kužne bolezni čebel brezplačno ugotavlja oblastna kmetijska bakteriološka postaja v Ljubljani. Priporočam čebelarjem, da se v lastno korist poslužujejo tega važnega zavoda.

Društvene vesti.

VSEM ČEBELARJEM.

Marsikateri čebelar bi bil užaljen, ako bi mu zabrusil v obraz, da svojih čebel niti ne pozna. In vendar je še mnogo čebelarjev, ki svoje najmarljivejše delavke v resnici prav malo poznajo, še več pa je takih, ki opazujejo njihovo delovanje in obnašanje vsak dan in jih zaradi tega tudi hvalijo, sami pa ne delajo tako in jih ne posnemajo.

Kar napravimo primera!

Čebele žive najidealnejše družinsko življenje. Čebelna družina si je uredila čudovito kraljestvo. Čim večja družba jih je, tem krepkejše in zadovoljnjejše se čutijo. Čebelarji, posnemajte jih tudi vi! Pristopajte v družino čebelarjev, v naše društvo, pa se bomo čutili krepkejše in zadovoljnjejše in bomo članom nudili še več koristi! Čim več nas bo, tem boljše bo za vse!

Čebele zbirajo kapljico za kapljico ter cvetni prašek za cvetnim praškom in tako postaja njih blagostanje vedno večje. Čebelarji, zbirajmo tudi mi člana za članom ter članarino za članarino, da bo tudi naše blagostanje čim večje!

Čebele izvršujejo vsako delo o pravem času. Ravnajte se po tem zlatem zgledu in pošljajte članarino o pravem času! Tako boste prihranili sebi sitnosti, društvu pa stroške.

Prosim, da to preberejo naši člani, pa tudi čebelarji-nečlani. Iskreno želimo, da bi se jih srce omeħčalo.

Tajnik.

Zaostala članarina. Še so čebelarji, katerim smo nedavno poslali opomin in položnico, da bi nam poslali članarino za leto 1929., pa je še niso poravnali. Ponovno prosimo, da to nemudoma store, da nam bo mogoče pravčasno skleniti račune. Storite to takoj, da boste rešeni vseh sitnosti, kajti sicer vas bo tajnik vedno nadlegoval z opomini.

Članarina za leto 1930. Vse podružnice in člane ter naročnike vlijudno prosim, da čimprej pošljajo imenike članov in članarino za leto 1930., da bo mogoče list dostavljati v redu.

Še enkrat opozarjam vse, da bomo prvo številko poslali vsem starim naročnikom, drugo številko pa le tistim, ki bodo poslali naročnino. Nekateri naročniki nam bodo mogoče to zamerili, toda prisiljeni smo uporabiti ta način, ker imamo z izterjevanjem prevelike stroške.

Važno za vse blagajnike naših podružnic. Upravi lista se je pripetila neljuba pomota, da je nevede terjala članarino od članov, ki so jo pri podružnicah že plačali. To se je zgodilo zaradi tega, ker pošljajo nekateri gg. blagajniki društvu zneske kot članarino le s pripombo n. pr. »Na račun članarine«. Iz te pripombe seveda upravi lista ni mogoče vedeti, kdo je že plačal in kdo še ni. Zato prosim vse gg. blagajnike, da na zadnji strani položnice napišejo imena čebelarjev, za katere pošljajo članarino. Ne pozabite tudi zapisati, ali je članarina poslana za leto 1929. ali za leto 1930. Potem bo odpadlo mnogo dopisovanja in praševanja, odpadle pa bodo tudi take pomote, kot so se upravi pripetile tokrat. Prosim gg. blagajnike, da to navodilo vsekakor upoštevajo.

Predhodno naznanilo. Vsem podružnicam in članom naznanjam, da se bo letos vršil občni zbor osrednjega društva meseca marca v Celju. Dopoldne bomo obravnavali običajne društvene zadeve, popoldne pa bo posvetovanje o ustanovitvi čebelarske zadruge ter volitev pripravljalnega odbora. Dan, uro in dnevni red občnega zboru bomo objavili v februarski številki tega lista. Zato opozarjam še enkrat, da pošljite članarino za leto 1930.

pravočasno, da boste februarsko številko v roke dobili dosti zgodaj.

Načrt Paulinove stiskalnice je dosedaj naročilo 26 čebelarjev. Načrt je izdelan v vseh podrobnostih in zares krasen. Čebelar, ki je količkaj vajen mizarskega dela, bo stiskalnico lahko v glavnem sestavil sam. Društvo je žrtvovalo vse stroške za napravo risb, le razmnožitvene stroške, ki znašajo okrog 25 do 30 Din, plačajo naročniki. Naročniki dobijo načrt takoj po praznikih.

Podružnične vesti.

Podružnica v Dobrepoljah bo imela svoj redni letni občni zbor dne 6. januarja t. l. ob 1 popoldne v zadrugi v Dobrepoljah.

Podružnica v Braslovčah bo imela občni zbor dne 6. januarja t. l. ob 9 dopoldne v osnovni šoli. Po občnem zboru se bo vršilo strokov. predavanje.

Ljubljanska podružnica bo imela sejo dne 21. januarja t. l. ob 8 zvečer pri »Nacetu«.

Ustanovni občni zbor nove podružnice v Stopercah bo v nedeljo dne 12. januarja t. l. v šoli v Stopercah po sv. maši. Čebelarji, udeležite se zborovanja polnoštevilno!

Podružnica za Ptuj in okolico bo priredila dne 6. januarja t. l. ob 10 dopoldne v šoli na Bregu svoj letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vabljeni so vsi čebelarji.

Podružnica za Maribor in okolico priredi redni občni zbor dne 6. januarja t. l. ob 10 v prostorih III. deške osnovne šole na Ruški cesti v Mariboru. Dnevni red po pravilih. — Odbor.

Podružnica v Vojsku vabi na redni občni zbor, ki bo na praznik dne 6. januarja t. l. ob devetih v osnovni šoli z običajnim dnevnim redom.

Podružnica v Slovenjgradcu sklicuje občni zbor na nedeljo, dne 5. januarja t. l. ob 10 dopoldne v posebni sobi gostilne Eichholcer v Slovenjgradcu.

Čebelarji! Odveč bi bilo, ako bi vas opozarjali na dolžnost udeležbe občnega zpora. Prosim pa vsakega posameznika, da povabi s seboj tudi svoje znance in prijatelje, da prisostvujejo našemu desetemu jubilejnemu občnemu zboru. Kakor se učimo od čebelic delavnosti, učimo se tudi od njih skupnosti. Kakor se veseli vsak čebelar, ko vidi na veji bližnjega drevesa viseti

Čebelarji, naročite ta načrt, da si količino tega dragocenega blaga pri kuhanju povečate.

Za stiskanje je potreben tudi poseben vijak. Tudi tega bi tajništvo naročnikom takoj preskrbelo. Neka tvrdka bi ga izdelala v velikosti, kakršno določa načrt, za okroglo Din 270.

Sestavljanje stiskalnice po tem načrtu bo za zimske dneve kaj primerno delo. Pričakujemo, da bo načrt naročilo še več čebelarjev.

ogromno število čebel na svojem »občnem zboru« (rojenju), tako se bomo veselili tudi mi čebelarji, ako bomo v velikem številu priorjili na občni zbor. Le tu lahko drug druga spoznamo, se pogovorimo o vsem, o veselih in neveselih dogodkih pri našem čebelarstvu v minulem letu. Pogovorili se bomo o bodočem delu za razvoj čebelarstva ter o vsem, kar bi pripomoglo k večjemu napredku podružnice in čebelarstva v našem okraju.

Da bo občni roj popolnejši, smo naprosili Zvezo čebelarskih podružnic v Celju za predavatelja.

Torej: 5. januarja vsi na naš zbor!
Tajnik Kavs.

Podružnica Št. Vid pri Stični je imela v nedeljo, dne 2. junija t. l. svoj občni zbor. Soglasno so bili izvoljeni: Anton Baloh za predsednika, dr. Andrej Jenko za podpredsednika, Jakob Zorc za tajnika in blagajnika, šolski upravitelj Lovrenc Jevnikar v Št. Vidu, Rado Janežič iz Police pri Višnji gori in Franc Skubca iz Dobrave pa za odbornike.

— Po zborovanju je bilo predavanje. Govoril je referent ljubljanskega oblastnega odbora g. Jože Okorn o praktičnem čebelarjenju v premičnih in v nepremičnih panjih, o važnosti medu in voska, o rojenju, o združevanju čebel itd. Udeležba je bila samo povoljna, ker so čebelarji v podružnici precej oddaljeni in niso bili vsi obveščeni, posebno pa tudi zato, ker je odšel isti dan večji del čebelarjev v Ljubljano na velesejem. Čebelarji udeležniki se zahvaljujemo oblastnemu odboru, ki nam je poslal izredno izkušenega predavatelja, istotako toplo pa se zahvaljujemo predavatelju g. Jožetu Okornu, ki nam je dal vzpodbudo k čebelarjenju in mnogo poučnih navodil.

Drobiz.

Kako osnažimo z zadelavino zlepilena okanca? Ob dobrati paši se čebele rade lotijo zadelovanja okenc. Nekateri panji zlepijo skoro tretjino mreže. Najlaže odstranimo zadelavino jeseni, ko je že hladno, ker je takrat krhka. Za majhen denar dobimo v trgovini železno krtačo z ročajem, kakršno uporabljajo za čiščenje zarjavelega železa. Z njo tolčemo po mreži na notranji strani okanca, pa odleti vsa zadelavina. Značilno za delo čebele je, da je mreža na strani, ki je obrnjena proti čebelam, popolnoma gladka, na nasprotni strani pa od zadelavine vsa hrapava.

Navihanci. Letos je bila velika zadrega za satnice. Kupiti jih ni bilo mogoče, ker je primanjkovalo voska. Nekateri čebelarji so to priliko izrabili in oddali svoj vosek v predelavo našemu blagovnemu oddelku, potem pa so satnice prodajali. Na kakšne misli vse pridejo čebelarji! Pa se nam zdi, da ta postopek ni povsem pravilen. Majceno po zakotni kupčiji vendarle diši...

Nenavadno obilno in dolgo medenje ožepca (žepka). V zagrebški »Pčeli« objavlja neki čebelar iz Hrvatskega Primorja, da je letošnjo jesen žepek medil tako zelo, kakor že 100 let ne. Čebelarji so neprestano trcali.

Nekdo je natočil iz 12 panjev (starcev in rojev, 500 kg krasnega, močno diščega medu.

Žepek začne mediti že v začetku septembra in medi, ako je vreme ugodno, več mesecov.

Naš blagovni oddelek je prejel dne 10. decembra m. l. z Makarske v Dalmaciji pismo, v katerem je omenjeno, da žepek še vedno izdatno medi in da imajo čebele letos na njem nenavadno dolgo »ohcet«.

Med iz naših obmorskih dežel (iz Hrvatskega Primorja, Dalmacije in iz Črne gore) se odlikuje s posebno močnim vonjem. Med od prave kadulje (*Salvia officinalis*) je rumenkasto-rjave barve, prijetnega vonja in izredno finega okusa. Nekateri mu očitajo, da nekoliko pogreni, toda prav to stori, da je okus še boljši. Strdi se kmalu. Kristalizuje v zelo drobnih zrnčicah. Te vrste med spada med kabinetno blago, če že ne na prvo mesto izmed vseh jugoslovenskih vrst medu.

Zelo fin in voljan med je med iz rožmarina, ki je svetlo-rjave barve in prav finega okusa. V trgovini ga visoko cenijo.

Krasne barve je med od ožepca (*Satureja*), ki cvete po skalovju v septembrju in oktobru. V kozarcu je videti kakor najčiščej namizno olje. Okus je zelo mil, vonj izredno močan. Prav zaradi močnega vonja in okusa ga je pri nas težko spečati. Odjemalci so mi rekli, da diši preveč po lekarinskih rečeh.

Najslabši je med raznega vresja, ki ga je po dalmatinskih kamenitih predelih prav mnogo. Posebno mnogo je vresja, ki mu pravijo po latinsko *Erica verticillata*. Med od te rastline je rjavkast, strjen pa lepo rumene barve. Strd je prav debelo zrnata. Ima močan, neprijeten vonj po grenkih mandlijah, okusa je pa nenavadno močno gorenkega.

Pa je le res, da med rane celi. Moj čebelarski priatelj Peter iz imenitnega čebelarskega rodu Pavlinovih mi je včasih pravil, kako je zdravil in ozdravil z medom rane. Nič kaj mu nisem verjel! Da naj bi v času, ko imamo na razpolago moderna in zelo učinkovita razkužila in zdravila, še kdo segal po medu, mi ni hotelo v glavo.

Na letošnjem potovalnem zborovanju nemških čebelarjev v Gradcu pa je znani dr. Zaiss iz Heiligenkreutzsteinacha predaval o zdravilni vrednosti medu. Omenil je tudi nenavadno ugodni vpliv strdi na nečiste in zanemarjene rane.

Ako kanemo na tako rano medu in jo obvezemo, bo rana že črez 24 ur čista in nedražljiva. Ni ga sredstva za celjenje ran, ki bi zaslužilo toliko zaupanja kakor med, pravi dr. Zaiss.

Nepoboljšljivi. Že sto in stokrat smo svrili čebelarje pred prezgodnjim trcanjem medu. Zlasti velja to za med, ki je že po naravi bolj redek, n. pr. ajdovec. Toda naše svarilo ni dosti zaledlo. Letos so nekateri čebelarji že »šlajdrali«, ko je ajda komaj dobro začela mediti. In »šlajdrali« so med pašo še večkrat, dasi ni bilo sile. Pridelek teh čebelarjev je nenavadno voden (in tudi nečist!). S takim blagom krošnjarijo potem od medarja do medarja in ga ponujajo za vsako ceno. Med njimi so celo taki, ki pravijo, da so napredni čebelarji. Tak med jemlje dober sloves poštenemu medu iz dotednih krajev. Ali je res tako težko biti resnično napreden in soliden čebelar? — Za nekatere je menda pretežko!

Kadar nam voda v grlo teče, tedaj šele se jugoslovanski čebelarji zganemo v obrambo svojih interesov.

Neki vojvodinski trgovec s čebelarskim potrebščinami je sklenil, da bo pospeševal čebelarstvo s tem, da bo začel izdajati nov čebelarski list. Ker pa je taka prikazen med trgovci bela vrana, so čebelarske organizacije naglo pogodile, kje tiči zajec. Temu ne-sebičnemu pospeševatelju hodi po glavi samomisel, kako bi zdebelil svojo mošnjico. Ker meni, da smo čebelarji bedaki, ki ga ne bodo prepoznali, je oblekel plašč pospeševatelja jugoslovanskega čebelarstva in začel med nami loviti kaline. Toda vse kaže, da se je za to pot urezal. Vsi hrvatski in srbski čebelarski listi so sedaj pokonci in pišejo, da je čebelarskih listov že preveč in da ne potrebujejo še novega, ki bi redčil vrste naročnikov že obstoječih listov.

Nam se zdi, da ta odgovor še ni pravi. Ako nam je res do tega, da naše čebelarstvo napreduje in da se čebelarske organizacije gmotno okrepe, moramo začeti z odločnim in sistematičnim delom. Iz predalov čebelarskih listov morajo izginiti inserati čebelarskih špekulantov in vsa društva morajo organizirati preskrbo čebelarskih potrebščin za člane s posredovanjem svojih organizacij. Pri posameznih društvih se bo gotovo našel kdo, ki bo sposoben za vodstvo oddelka za čebelarske potrebščine. Treba je osebe, ki je delovna, spretna, podjetna in v čebelarskih rečeh izkušena. Ako je v članih le sled zmisla za vzajemno pomoč, se tak oddelek mora uveljaviti. Ugoden vpliv društvene preskrbovalnice čebelarskih potrebščin se bo kmalu pokazal ne le v napredku čebelarstva, marveč tudi v ugodnejšem gmotnem stanju čebelarskih organizacij. Kako bi se godilo n. pr. nam slovenskim čebelarjem in naši organizaciji, ko bi ne imeli blagovnega od-

delka! Ta nas je že prav mnogokrat izrezal iz najkritičnejših situacij.

Kar je bilo n. pr. v Zagrebu in v Sloveniji mogoče, je mogoče tudi drugod. Prav sedaj je čas, da se osamosvojimo in da nehajo razmere, v. katerih dajejo jugoslovanskemu čebelarstvu smer trgovci s čebelarskimi potrebščinami. Le preglejte njih cenike, zlasti glede panjev, pa boste videli, koliko skoraj nepopravljive škode napravljajo čebelarjem ti trgovci z raznimi slabimi sistemi panjev. Če je danes v vzhodnih delih naše domovine še vedno v rabi mnogo slabih in tudi ničvrednih panjev in če se naši čebelarji niti sedaj ne morejo odločiti za ta ali oni sestav panja, so temu prav mnogi vzrok trgovci s čebelarskimi potrebščinami, ki iz sebičnih razlogov razpečavajo slabe sisteme panjev in nepraktično ter nepotrebno orodje, da ne rečem igrače, kar pa vse hvalijo na take pretege, da končno res preslepijo tudi naše ljudi.

Poskus uvesti v čebelarske kroge nov list, je tedaj treba z vso odločnostjo pobijati. To bomo opravili najtemeljitejše s tem, da naše čebelarje osvobodimo vpliva dosedanjih »dobrotnikov« — trgovcev s čebelarskimi potrebščinami. Čebelarska društva, ki še nimajo posredovalnice za čebelarske potrebščine, naj jo čimprej izorganizirajo, društva, ki jo že imajo, pa naj njeno delovanje poživijo in izpopolnijo.

Dokažimo, da nas niso same besede!

Koliko odstotkov voska dobimo iz voščin?

To zavisi od kakovosti voščin in od načina kuhanja. Pri kuhanju v decembri m. l. smo dosegli sledeče uspehe: 1. čebelar T., 33 kg voščin bolj slabe kakovosti, voska 14.20 kg (43%); 2. čebelar A., 46 kg prvovrstnih voščin, voska 26.20 kg (57%); 3. čebelar B. 130 kg voščin sred. kakovosti, voska 59.80 kg (46%).

Odstotek voska izračunamo na ta način, da delimo število kilogramov nakuhanega voska s stokrat pomanjšanim številom kilogramov voščin. Primer: Iz 46 kg voščin smo dobili 26.20 kg voska, tedaj $26.20 : 0.46 = 56.9$ ali okroglo 57 %.

Zgoraj omenjene uspehe pa je mogoče dosegli le s prvovrsto stiskalnico (n. pr. Pavlinovo) in z dvakratnim kuhanjem in stiskavanjem voščin.

Nova jugoslovanska čebelarska knjiga je izšla izpod peresa g. Jov. P. Jovanovića,

urednika »Pčelara« v Beogradu. — Naslov ji je: Racionalno pčelarenje po najnovijim i najpogodnjim košnicama.

Pisatelj se je usidral v ameriških vodah, kajti ves uspeh čebelarjenja vidi v panjih izrazito ameriškega sestava. Tem je tudi prilagoden način čebelarjenja, katerega pripomoreča in izkuša uveljaviti med srbskimi čebelarji.

Knjiga je pisana spretno in utegne marsikoga navdušiti za panje tega sestava.

Nad enim odstavkom v knjigi sem pa osupil. Gospod Jovanović namreč veli, da zazimovanje čebel ni lahek posel in da ga prav radi tega mnogi čebelarji ne izvedejo tako, kakor je treba. Mnogokrat je v panjih pre-malo hrane ali pa ni na pravem mestu.

Da se preprečijo te težkoče in neprijetnosti, piše g. Jovanović, so na podlagi preizkusov in poizkusov srečno dognali, kaj je čebelarju treba storiti, da čebele pravilno zazimi. Pravi »da hrane za čebele črez zimo in za zaledo spomladni treba puščati v satih v plodišču, kakor delamo že od nekdaj, mavelč v medišču ali pa v nastavku s polovičnimi satniki, ki ga postavimo na plodišče pred zimo, toda brez rešetke med plodiščem in mediščem. Čebele tedaj prezimujejo v dveh etažah satov (kakor n. pr. v dunajčanu); v spodnji etaži je zaleda, v zgornji pa hrana«.

Pisec zatrjuje, da so preizkušnje mnogih izkušenih čebelarjev pokazale, da je ta način zazimovanja najboljši, najugodnejši, najlažji in najzanesljivejši.

Na podlagi tega nasveta utegne marsikdo preizkusiti ta način zazimovanja. Menimo, da se bo vsak tak preizkušalec kaj kmalu prepričal, da so to zgodlj hudomušnosti čebelarskih Pavlih. Uverjeni smo, da se pri nas praktično še nihče ni prepričal o vrednosti teh nasvetov in pravimo, da je treba take novosti sprejeti z veliko nezaupljivostjo, to pa tembolj, ker nas čebele same uče, kaj jim je všeč.

Dosedanji način zazimovanja v plodišča brez nastavka se je v panjih s podolžnim delom in s primerno velikim satom obnesel v vsakem pogledu, zato ga ne bomo izpreminjali.

Darilo za čebelarski muzej. Gospod De Reggi, čebelar v Ljubljani, je daroval za muzej tri lepe končnice. Iskrena hvala! Naj bi ga čebelarji posnemali!

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

Prođmet	Cena	
	Din	p
1. Pripomočki za pomirjenje čebel oziroma za varstvo proti piku.		
Brizgalnica za roje	120	—
Euskol, 3 kosi, novo impregnirani	2	—
Kadilnik (boljši)	75	—
Čebelarska kapa s tkanino	40	—
Čebelarska kapa, žimnata	46	—
Pajčolani	30	—
Pajčolani z žimnatim vložkom	40	—
Čebelarske pipe (pihalnik Dathe)	60	—
Razpršilnik za škopljene čebel z vodo, navaden	6	—
Razpršilnik za steklenice, zelo učinkovit, tudi za vrtno porabo	28	—
Čebelarske rokavice	60	—
Samokadilnik »Vulkan«	120	—
2. Pitanje čebel.		
Baloni za 1 liter	8	—
Baloni za 1 liter z odprtим podstavkom za pitanje iz medišča	16	—
Baloni za 1 liter z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Pitalnik za A. Ž.-panj iz bele pločevine	16	—
3. Matica.		
Barva za označevanje matice, garnitura (štiri barve)	18	—
Matičnice (kletke) raznih vrst	od Din 2— do 13	—
Matičnice z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
4. Točenje, shranjevanje in konserviranje medu in voska.		
Čistilnik za med z dvojnim sitom, iz zelo močne pločevine	130	—
Gonilo najnovejšega sistema (s poprečnim železom Din 230—)	200	—
Leseni obod za dozo za pošiljanje po železnici	10	—
Nastavek s taco za odkrivljanje satja ob točenju medu	120	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivljanje satja	10	—
Pločevinaste posode za med, à 1/2 kg	3	—
Isto à 1 kg	4	—
Isto à 2 kg	7	—
Isto à 5 kg	10	—
Pločevinaste posode za med, za 25 kg	40	—
Leseni sodi za 50 kg	50	—
Odtočna štula	70	—
Pločevinasto sito za čiščenje medu (dvojno)	60	—
Stekleničica za pošiljanje medu kot vzorec	3	—
Pločevinasto točilo za 3 satnike	950	—
Topilnik za voščine	80	—
Vilice za odkrivljanje satja	24	—
5. Satnice in žičenje.		
Deska za pritrjevanje satnic	6	—
Garnitura za vdelavo satnic (dvojni topilnik za vasek, cevka za lepljenje)	30	—

Predmet	Cena	
	Din	p
Kolesce za vtiranje žice, boljše	18	—
Luknjač za okvirčke	55	—
Satnice, 1 kg	70	—
Svetiljke za zalivanje satnic »Gratze«	42	—
Šilo za vrtanje luknjič	3	—
Žica v klobčiču, pocinjena	4	—
Žica, najfinješa, v originalnem zavitku, 1 zavitek	6	—
6. Panj in njega deli.		
A. Ž.-panj na 9 satnikov z verando	285	—
A. Ž.-panj na 10 satnikov z verando	325	—
Kovinski deli za A. Ž.-panj:		
a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1—	6	—
b) 2 nosilca za matično rešetko, à Din 1:50	3	—
c) 2 tečaja za vratca, à Din 1:50	3	—
d) 4 tečaji za brade, à Din —75	3	—
e) 2 mreži za okenca, à Din 4—	8	—
f) 4 zapahi za okenca, à Din —50	2	—
g) 2 zaporici za zaklopnicu, à Din —5	—	50
h) $\frac{1}{4}$ kg kvačic pocinkanih (1 kg Din 18:—)	5	—
i) kljukica za vratca	—	50
j) rešetka za 1 panj, zelo močna, brušena	15	—
Zlčna mreža za okenca (pocinkana), kvadratni meter	38	—
Okvirčki za A. Ž.-panje (nezbitti), za komad	1	75
Pločevinasta razstojšča, namesto kvačic, za 9 ali 10 satnikov	2	50
Matična rešetka, nemškega fabrikata, kvadratni meter	150	—
Matična rešetka, najfinješa, sestavljena iz palčic, 34×15 cm	18	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski, enostranski	2	—
b) leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
7. Prípomočki za delo v in izven panja.		
Klešče za A. Ž.-panje	28	—
Klešče za gorko stavbo	25	—
Zaklopna kožica za odlaganje satnikov s čebelami	50	—
Lesen sipalnik za A. Ž.-panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Strgulja za snaženje A. Ž.-panjev	10	—
Češetica za ometanje čebel	8	—
8. Razno.		
Odvijač za vijake	3	—
Jeklena šablona in zabijač (priprava za pritrjevanje kvačic)	24	—
Tehtnica za oblijedene panje	1150	—

V področju osrednjega odbora se je ustanovil poseben odsek za blagovni oddelek, katerega naloga je organizirati nakup in prodajo čebelarskih potrebščin, voska in među ter na ta način pomoći tako članom kakor društvu. Imel bo v zalogi le prvorstno blago po zmernih cenah. Čebelarji! Podpirajte to društveno ustanovo s tem, da svoje potrebščine le pri njej kupujete. Dobrodošli so odseku vsi dobri nasveti in misli s strani članov.